

ŚLĄSKI WOJEWÓDZKI INSPEKTOR OCHRONY ŚRODOWISKA

40-022 Katowice
ul. Konstantego Damrota 16
tel: 32 251 80 40

e-mail: sekretariat@katowice.wios.gov.pl
www.gov.pl/web/wios-katowice

Delegatura WIOŚ w Bielsku-Białej
43-316 Bielsko-Biała
Partyzantów 117
tel: (033) 812-30-37, 812-44-92

e-mail: bielsko@katowice.wios.gov.pl

PROTOKÓŁ KONTROLI NR BIB 172/2025

Sygnatura protokołu	DBIN.7023.595.2025.MC	
Podstawa do przeprowadzenia kontroli	art. 9 ustawy z dnia 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 425)	
Identyfikacja kontrolowanego zakładu		
Nazwa, adres	Gmina Wilkowice, ul. Wyzwolenia 25 43-365 Wilkowice, Gmina Wilkowice (wiejska), Powiat bielski	
Rodzaj działalności, rodzaje i liczba instalacji, kod działalności lub instalacji	Jednostka samorządu terytorialnego	
Adres kontrolowanej działalności	ul. Wyzwolenia 25, 43-365 Wilkowice, Gmina Wilkowice (wiejska), Powiat bielski	
Osoba poinformowana o podjęciu kontroli	Maciej Mrówka, Wójt Gminy Wilkowice	
Regon zakładu lub PESEL kontrolowanego, który nie posiada regonu (np. rolnicy indywidualni)	072182309	
Rodzaj kontrolowanego przedsiębiorcy zgodnie z ustawą Prawo przedsiębiorców	nie dotyczy	
Rejestracja	Kod terytorialny: 2402102	
Telefon/ fax.	33 49 90 077	
Adres strony internetowej: email	www.wilkowice.pl sekretariat@wilkowice.pl	
Posiadane certyfikaty ISO, EMAS	Nie dotyczy	
Przedstawiciel kontrolowanego	Imię i nazwisko Maciej Mrówka Sławomir Filapek	Stanowisko Wójt Gminy Wilkowice Zastępca Wójta
Udzielający informacji: (imię, nazwisko, stanowisko)	Imię i nazwisko Sylwia Derecka	Stanowisko Kierownik Referatu Ochrony Środowiska

Niniejszy protokół kontroli nie może być powielany bez pisemnej zgody kierownika komórki inspekcji, przez którą został sporządzony inaczej niż w całości.

Informacja o kontroli	
Data rozpoczęcia kontroli	3-06-2025
Data zakończenia kontroli	16-06-2025
Charakter kontroli	Problemowa
Typ kontroli	Pozaplanowa
Data poprzedniej kontroli	11-01-2018
Okres objęty kontrolą	2022, 2023, 2024, 2025
Cel kontroli	59. Kontrola w zakresie realizacji przez wójta, burmistrza, prezydenta miasta, obowiązków wynikających z ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, w zakresie dotyczącym gospodarowania nieczystościami ciekłymi na terenie gminy.
Cykl kontrolny	-
Informacje zastrzeżone	nie

Przeprowadzający kontrolę, uczestniczący w kontroli			
Inspektor/inspektorzy upoważnieni do kontroli	Imię i nazwisko	Stanowisko służbowe	Upoważnienie nr
	Martyna Caputa-Wardzała	Starszy Inspektor	12111
Wykonujący pomiary i badania	Imię i nazwisko	Stanowisko służbowe	Upoważnienie nr
	-	-	-
Osoby uczestniczące w kontroli	-		

1. Ustalenia kontroli

Kontrola została rozpoczęta w związku z wnioskiem o kontrolę Gminy Wilkowice w zakresie obowiązków wynikających z ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, który wpłynął do WIOŚ od mieszkańca Gminy Wilkowice.

Kontrolę rozpoczęto po okazaniu legitymacji służbowej inspektora oraz przekazaniu Wójtowi Gminy pisemnego pouczenia o prawach i obowiązkach kontrolowanego niepodlegającego wymaganiom ustawy z dnia 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców.

Pouczenie o prawach i obowiązkach kontrolowanego stanowi załącznik nr 1 do protokołu kontroli.

1.1 Informacje ogólne o Gminie Wilkowice.

Administracyjnie teren gminy Wilkowice położony jest w województwie Śląskim, w powiecie bielskim (od północy graniczny z gminą Bielsko Biała i Kozy, od południa z gminą Szczyrk i Buczkowice, od północnego-wschodu z gminą Czernichów, od wschodu z gminą Łodygowice). W jej skład wchodzi trzy sołectwa: Bystra, Meszna i Wilkowice. Przez teren gminy przebiega linia kolejowa nr 139 Katowice – Zwardoń oraz droga ekspresowa S1 – połączenie drogowe Bielsko-Biała – Żywiec. Powierzchnia Gminy Wilkowice wynosi 34,29 km².

Na 31.12.2024 roku liczba mieszkańców Gminy Wilkowice wynosiła: 12961 osób (zameldowanych na pobyt stały i tymczasowy), z podziałem na sołectwa: Wilkowice – 6578 osób, Meszna: 2257 osób, Bystra: 4126 osób.

1.2 Gospodarka nieczystościami ciekłymi na terenie Gminy.

Stopień skanalizowania całej gminy to ok 96%. Jest to efekt zakończonego w 2023 roku projektu rozbudowy sieci kanalizacji sanitarnej, który objął budowę ponad 84 km nowej infrastruktury kanalizacyjnej. Przed rozpoczęciem inwestycji, w 2017 roku, poziom skanalizowania gminy wynosił 50,1%, przy 67 km istniejącej

Niniejszy protokół kontroli nie może być powielany bez pisemnej zgody kierownika komórki inspekcji, przez którą został sporządzony inaczej niż w całości.

cel

on

sieci. Gmina będzie planować dalszą rozbudowę sieci kanalizacyjnej w miarę możliwości pozyskania zewnętrznych środków. W 2023 roku zakończono projekt rozbudowy sieci kanalizacji sanitarnej, który objął budowę ponad 84,6 km nowej infrastruktury kanalizacyjnej. Projekt był współfinansowany ze środków Unii Europejskiej oraz Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, a jego całkowity koszt wyniósł ponad 83 mln zł. Dzięki realizacji inwestycji, około 5 681 mieszkańców zyskało możliwość przyłączenia się do zbiorczego systemu kanalizacyjnego. Obecnie gmina realizuje inwestycję dotyczącą budowy kanalizacji sanitarnej w ul. Nadmiesznej w Bystrej i Orczykowej w Mesznej, co umożliwi podłączenie do sieci kanalizacji sanitarnej 6 budynków, w tym dwa obiekty usługowe „Chata na Groniu „ i Agroturystyka „Łaciakówka”.

Zgodnie z ewidencjami prowadzonymi przez gminę nieruchomości niepodłączone do sieci kanalizacyjnej (stanowiące ok. 4 %) wyposażone są w zbiorniki bezodpływowe lub przydomowe oczyszczalnie ścieków.

Na dzień kontroli ewidencja przedłożona przez Gminę Wilkowice zawiera 434 posesje korzystające ze zbiorników bezodpływowych oraz 76 posesji korzystających z przydomowych oczyszczalni ścieków.

Nieczystości ciekłe ze zbiorników bezodpływowych oraz osady z POŚ dostarczane są do 1 stacji zlewnej zlokalizowanej poza terenem Gminy Wilkowice, tj. w miejscowościach: Rybarzowice lub bezpośrednio do stacji zlewnej przy oczyszczalni w Bielsku-Białej Komorowicach.

Zgodnie z art. 3 ust. 2 pkt 2 lit. b Gminy zapewniają czystość i porządek na swoim terenie i tworzą warunki niezbędne do ich utrzymania, a w szczególności zapewniają budowę, utrzymanie i eksploatację własnych lub wspólnych z innymi gminami stacji zlewnych, w przypadku gdy podłączenie wszystkich nieruchomości do sieci kanalizacyjnej jest niemożliwe lub powoduje nadmierne koszty. Gmina Wilkowice nie posiada na swoim terenie stacji zlewnej. Zbiorowym odprowadzeniem ścieków na terenie Gminy Wilkowice zajmuje się przedsiębiorstwo AQUA S.A. z siedzibą w Bielsku – Białej, przy ul. 1 Maja 23. Wójt Gminy Wilkowice decyzją nr PGR 7627/3/Z/1/03 z dnia 30.06.2003 r. udzielił zezwolenia przedsiębiorstwu „AQUA” na prowadzenie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzenia ścieków. Przedsiębiorstwo to posiada stacje zlewne w Rybarzowicach i Bielsku-Białej Komorowicach.

Ilość nieczystości ciekłych dostarczona do stacji zlewnych przez przedsiębiorstwa prowadzące działalność w zakresie opróżniania i transportu nieczystości ciekłych w roku 2023 to 5087 m³ (w tym 3579 m³ bytowych i 1508 m³ przemysłowych), a w roku 2024 – 5030,42 (w tym 2160,19 m³ bytowych i 2870,23 m³ przemysłowych).

W sumie w roku 2024 mieszkańcy nieruchomości niepodłączonych do kanalizacji (ze zbiornikami) pobrali 33 391 m³ wody, a oddali do stacji zlewnych oczyszczalni ścieków 5 030 m³ nieczystości ciekłych.

Wyjaśnienie Wójta Gminy Wilkowice na temat rozbieżności pomiędzy powyższymi danymi znajdują się w odpowiedzi na pytanie nr 18 w załączniku do protokołu kontroli nr 2. Zgodnie z ww. wyjaśnieniem:

„Wg naszej oceny duże rozbieżności, wynikające ze zużycia wody i wywozu nieczystości ciekłych mogą wynikać z kilku przyczyn:

- 1) W przypadku nieruchomości podłączonych do sieci wodociągowej zużycie wody określono na podstawie rzeczywistych wskazań wodomierzy. Na nieruchomościach nie ma zamontowanych podliczników z osobnym opomiarowaniem wody zużywanej do podlewania ogródków, czy też napełniania basenów przydomowych, a z uwagi na charakter wiejski gminy, każda nieruchomość ma ogródek, a mieszkańcy deklarują, że woda zużywana jest również na potrzeby utrzymania ogródków.*

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 14 stycznia 2002 r. w sprawie określenia przeciętnych norm zużycia wody (Dz. U. Nr 8, poz. 70), zużycie wody na przydomowe ogródki wynosi: 2,5 dm³/m² ogródek x dobę i przyjmuję się, że przeciętne podlewanie upraw odbywa się 15 dni / m-c w okresie 15.04.-15.09., zatem przez okres 153 dni.

Niniejszy protokół kontroli nie może być powielany bez pisemnej zgody kierownika komórki inspekcji, przez którą został sporządzony inaczej niż w całości.

Przyjmując średnią powierzchnię przydomowych ogródków około 25 m² i ilość nieruchomości wyposażonych w zbiorniki (które prawdopodobnie również zużywają wodę do podlewania ogródków): 470 sztuk, łączna powierzchnia ogródków na tych nieruchomościach wynosi: 11 750 m².

Zatem średnie zużycie wody na podlewanie ogródków w skali roku wynosi;

$$2,5 \text{ dm}^3 \times 11\,750 \text{ m}^2 \times 153 = 4500 \text{ m}^3 \text{ wody na rok}$$

- 2) Zgodnie z wytycznymi przekazanymi przez Śląski Wojewódzki Inspektorat Ochrony środowiska pismem znak DCIN.7021.60.2024 z dnia 22 marca 2024 roku, w przypadku poboru wody ze studni należało przyjąć zużycie 36m³ wody na rok na jednego mieszkańca, co daje ok.100 l/mieszkańca na dobę. Natomiast zgodnie z ww. rozporządzeniem dla nieruchomości wyposażonych w instalacje: wodociąg, ubikacja, łazienka, lokalne źródło ciepłej wody (piecyk węglowy, gazowy, elektryczny, boiler) przeciętne normy zużycia wody wynoszą: 80 – 100 dm³ na mieszkańca w ciągu doby, przy czym wartości niższe odnoszą się do budynków podłączonych do zbiorników bezodpływowych na terenach nieskanalizowanych, a wartości wyższe odnoszą się do budynków podłączonych do kanalizacji, zatem w naszej ocenie do sprawozdania powinno być przyjmowane zużycie: 29,2 m³ wody na jednego mieszkańca na rok (80 dm³/Mxd). Po ponownej weryfikacji obliczeń zużycia wody, stwierdzono, że w przypadku studni, przyjęto zużycie wody 110 l/mieszkańca x dobę, co również zawyżyło całkowitą ilość wody.
- 3) Po ponownym przeliczeniu i uwzględnieniu jednostkowego zużycia zgodnie z rozporządzeniem 80 dm³/Mxd - ilość wody zużytej w 2024 roku wynosiła: 25.831 m³ / rok, a nie 29.948 m³, jak podano w sprawozdaniu.
- 4) Wskazane zużycie wody obejmuje również zużycie wody, które nastąpiło na skutek awarii, przykładem jest posesja adres: Bystra, Kukułcza 1, gdzie zużycie wody w 2022 roku wynosiło: 77 m³, w 2023 r. wynosiło 120 m³, natomiast w 2024 roku: wynosiło: 1051 m³. W rzeczywistości nie było to faktyczne zużycie wody, ale awaria na przyłączy. Ponieważ jest to nieruchomość letniskowa, od czasu awarii do czasu jest stwierdzenie nastąpił tak ogromny wyciek wody. (ok. 1000 m³). Drugim zidentyfikowanym przykładem jest adres: ul. Jagodowa 12A, Meszna – gdzie z odczytów Spółki wodociągowej uzyskano informacje o zużyciu wody: 369,18 m³, a w rzeczywistości zużycie było: 0. (odcięta instalacja, nikt nie mieszka).
- 5) W przypadku nieruchomości wyposażonych w studnie, ilość wody określono na podstawie przeciętnych norm i ilości osób zameldowanych, niejednokrotnie, pomimo że mieszkańcy mają meldunek na danej nieruchomości w rzeczywistości nie mieszkają pod wskazanym adresem.
- 6) Przeprowadzone kontrole wywozu ścieków wykazały zbyt małą ilość cieków wywożoną z nieruchomości wyposażonych w zbiorniki bezodpływowe, w porównaniu ze zużyciem wody. Niestety może to świadczyć również o tym, że zbiorniki są nieszczelne.

Gmina Wilkowice znajduje się w aglomeracji Bielsko – Biała Komorowice, wyznaczonej Uchwałą nr III/41/21/2009 Sejmiku Województwa Śląskiego o równoważnej liczbie mieszkańców 215 570 RLM, z oczyszczalnią ścieków komunalnych w Bielsku – Białej Komorowicach. Zgodnie z uchwałą nr LXIX/1559/2024 Rady Miejskiej w Bielsku – Białej z dnia 19 marca 2024 r. w sprawie zmiany uchwały, dotyczącej wyznaczenie obszaru i granic aglomeracji Bielsko – Biała Komorowice, obecnie równoważna liczba mieszkańców wynosi 257 207 RLM. Gminą wiodącą w aglomeracji jest Bielsko-Biała. Obecnie gminy wchodzące w skład aglomeracji to Bielsko-Biała, Buczkowice, Szczyrk, Wilkowice, Bestwina, Kozy.

Ścieki z terenu gminy Wilkowice odprowadzane są na oczyszczalnię ścieków w Komorowicach. Zgodnie z pozwoleniem wodno-prawnym (załącznik nr 4), znak GL.RUZ.4210.242.2022.16.AK z dn. 25.07.2023 r., wydanym przez Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Gliwicach obiekt umożliwia oczyszczenie i odprowadzenie do wód rzeki Białej ścieków w ilościach:

- maksymalny zrzut sekundowy - do 1,44 m³/s,
- średni zrzut dobowy - do 124 800 m³/d,

Niniejszy protokół kontroli nie może być powielany bez pisemnej zgody kierownika komórki inspekcji, przez którą został sporządzony inaczej niż w całości.

- dopuszczalny zrzut roczny - do 32 850 000 m³/rok.

Jakość ścieków oczyszczonych musi spełniać wymagania określone w pozwoleniu wodnoprawnym:

- a) temperatura - do 35°C,
- b) odczyn pH - od 6,5 do 9,
- c) BZT₅ - do 15 mg O₂/l,
- d) ChZTCr - 125 mg O₂/l,
- e) zawiesiny ogólne - do 35 mg/l,
- f) fosfor ogólny - do 1 mg P/l,
- g) azot ogólny - do 10 mg N/l,
- h) azot amonowy - do 10 mg NNH₄/l,
- i) azot azotynowy - do 1 mg NNO₂/l,

i inne parametry określone w pozwoleniu.

Oczyszczalnia ścieków w Komorowicach jest oczyszczalnią mechaniczno-biologiczno-chemiczną z podwyższonym stopniem usuwania związków biogenych (azotu i fosforu), bazującą na metodzie osadu czynnego. Biologiczne procesy usuwania fosforu wspomagane są na drodze chemicznej poprzez dozowanie do ścieków koagulantu żelazowego.

Oczyszczalnia eksploatuje instalację do fermentacji osadów ściekowych. Pozyskany biogaz jest wykorzystywany do produkcji energii elektrycznej i ciepłej z wykorzystaniem agregatów kogeneracyjnych oraz kotłów gazowych.

1.3. Uchwały Rady Gminy Wilkowice regulujące gospodarkę nieczystościami ciekłymi, określone w ustawie o utrzymaniu czystości i porządku w gminie.

1.3.1 Regulamin utrzymania czystości i porządku w gminie.

Regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Wilkowice został ustanowiony Uchwałą Nr XVII/166/2020 Rady Gminy Wilkowice z dnia 29 kwietnia 2020 r. (załącznik nr 3 do protokołu)

Ustawa z dnia 7 lipca 2022 r. o zmianie ustawy - Prawo wodne oraz niektórych innych ustaw, wprowadziła rozszerzenie definicji nieczystości ciekłych w ustawie o utrzymaniu czystości i porządku w gminie (dalej u.c.p.g.), w związku z tym wprowadziła również artykułem 11 i 12 wymóg dostosowania uchwał (regulaminu utrzymania czystości i porządku, w sprawie górnych stawek opłat ponoszonych przez właścicieli nieruchomości za usługi opróżniania zbiorników bezodpływowych lub osadników w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków i transportu nieczystości ciekłych) w terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy tj. do 9.02.2023 r. Ww. regulamin określał już częstotliwość wywozu zarówno nieczystości ciekłych ze zbiorników bezodpływowych jak i osadów z przydomowych oczyszczalni ścieków.

Zgodnie z wymogami art. 4 ust. 2 pkt 3 ustawy u.c.p.g., regulamin powinien określać częstotliwość i sposób pozbywania się nieczystości ciekłych (ścieki gromadzone przejściowo w zbiornikach bezodpływowych lub osadnikach w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków)

Uchwałą Nr IX/52/2024 z dnia 23 października 2024 r. wprowadzono zmiany w regulaminie dotyczące częstotliwości pozbywania się nieczystości ciekłych z terenu nieruchomości.

Obowiązujące zapisy:

„Nieczystości ciekłych gromadzonych w zbiornikach bezodpływowych lub osadnikach w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków należy pozbywać się zgodnie z przepisami prawa, wyłącznie za pośrednictwem podmiotu posiadającego zezwolenie Wójta Gminy Wilkowice na prowadzenia działalności w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych lub osadników w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków i transportu nieczystości ciekłych na terenie gminy Wilkowice.

Zbiorniki bezodpływowe należy opróżniać z częstotliwością nie rzadziej niż 1 raz na dwa miesiące.

Niniejszy protokół kontroli nie może być powielany bez pisemnej zgody kierownika komórki inspekcji, przez którą został sporządzony inaczej niż w całości.

Nieczystości ciekłe gromadzone w osadnikach w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków należy pozbywać się z częstotliwością określaną w instrukcji eksploatacji przydomowej oczyszczalni ścieków, jednak nie rzadziej niż 1 raz na rok.

Właściciele lub użytkownicy nieruchomości zobowiązani są do udokumentowania wywozu nieczystości ciekłych ze zbiorników bezodpływowych lub osadników w instalacjach przydomowych oczyszczalni poprzez okazanie rachunków, faktur, paragonów lub innych dokumentów, wystawionych każdorazowo przez właściwy podmiot do wykonania usługi, na których wskazana będzie co najmniej informacja o ilości odebranych nieczystości ciekłych, adresie nieruchomości, dacie wykonania usługi i podmiocie świadczącym usługę. Właściciel lub użytkownik nieruchomości zobowiązany jest do przechowywania powyższych dokumentów przez okres 12 miesięcy."

1.3.2 Uchwała regulująca górne stawki opłat za usługi opróżniania zbiorników bezodpływowych lub osadników

Zgodnie z wymaganiami zawartymi w art. 6 ust. 2 ustawy u.c.p.g. Rada Gminy Wilkowice uchwaliła górne stawki opłat ponoszonych przez właścicieli nieruchomości za usługi opróżniania zbiorników bezodpływowych lub osadników w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków i transportu nieczystości ciekłych.

Powyższe regulacje zostały zawarte w uchwale nr LI/471/2023 Rady Gminy Wilkowice z dnia 1 lutego 2023 roku w sprawie określenie górnych stawek opłat za opróżniania zbiorników bezodpływowych lub osadników w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków i transportu tych nieczystości oraz za usuwanie odpadów komunalnych z nieruchomości, których właściciele nie są obowiązani do ponoszenia opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi na rzecz gminy Wilkowice.

1.3.3 Uchwała regulująca wymagania dla odbiorców nieczystości ciekłych.

Art. 7 ust. 3a ustawy u.c.p.g. nakłada na radę gminy obowiązek uchwalenia wymagań, jakie powinien spełniać przedsiębiorca ubiegający się o uzyskanie zezwolenia na wywóz nieczystości, z uwzględnieniem opisu wyposażenia technicznego niezbędnego do realizacji zadań. Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 16 lutego 2023 r. w sprawie szczegółowego sposobu określania wymagań, jakie powinien spełniać przedsiębiorca ubiegający się o uzyskanie zezwolenia w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych lub osadników w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków i transportu nieczystości ciekłych. (Dz. U. z 2023 r. poz. 322) uchwała powinna określać wymagania dotyczące pojazdów asenizacyjnych, bazy transportowej, zabiegów sanitarnych i porządkowych związanych ze świadczonymi usługami oraz miejsc przekazywania nieczystości ciekłych.

Uchwałą nr XXXI/263/2013 Rady Gminy Wilkowice z dnia 27 lutego 2013 w sprawie określenia wymagań, jakie powinien spełniać przedsiębiorca ubiegający się o uzyskanie zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych., Gmina wywiązała się z powyższego obowiązku.

1.3.4 Inne uchwały, które rada gminy może podjąć na podstawie u.p.c.g.

Zgodnie z art. 6 ust. 1a u.c.p.g. rada gminy może określić w drodze uchwały inne sposoby udokumentowania wykonania obowiązków, o których mowa w art. 5 ust.1 pkt 3b (m.in. pozbywanie się zgromadzonych na terenie nieruchomości nieczystości ciekłych) oraz zgodnie z art. 6a ust. 1 u.c.p.g. rada gminy może, w drodze uchwały przejść od właścicieli nieruchomości obowiązki o, o których mowa w art. 5 ust.1 pkt 3b u.c.p.g. w zakresie pozbywania się nieczystości ciekłych.

Rada Gminy Wilkowice nie podejmowała uchwał na podstawie ww. przepisów.

1.4 Prowadzenie ewidencji

Niniejszy protokół kontroli nie może być powielany bez pisemnej zgody kierownika komórki inspekcji, przez którą został sporządzony inaczej niż w całości.

strona 6 z 16

protokół kontroli nr BIB 172/2025

Zgodnie z art. 3 ust. 3 ustawy u.c.p.g. gmina zobowiązana jest do prowadzenia w formie umożliwiającej przekazywanie informacji w postaci elektronicznej ewidencji:

- zbiorników bezodpływowych, w celu kontroli częstotliwości ich opróżniania oraz w celu opracowania planu rozwoju sieci kanalizacyjnej,
- przydomowych oczyszczalni ścieków (dalej POŚ), w celu kontroli częstotliwości i sposobu pozbywania się komunalnych osadów ściekowych oraz w celu opracowania planu rozwoju sieci kanalizacyjnej,
- aktualnych informacji wymaganych w sprawozdaniu, zawartych w art. 3 ust. 5 ustawy u.c.p.g., tj.
 - liczbie zbiorników bezodpływowych i przydomowych oczyszczalni na terenie gminy,
 - liczbie właścicieli nieruchomości, od których odebrano nieczystości ciekłe, oraz liczbie osób zameldowanych pod adresem nieruchomości, na której znajduje się dany zbiornik bezodpływowy lub dana przydomowa oczyszczalnia ścieków,
 - liczbie zawartych umów korzystania z usług opróżniania zbiorników bezodpływowych lub osadników w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków,
 - liczbie zbiorników bezodpływowych lub przydomowych oczyszczalni ścieków, których opróżnianie zorganizowała gmina,
 - ilości nieczystości ciekłych odebranych z obszaru gminy w podziale na nieczystości ciekłe bytowe oraz przemysłowe,
 - ilości wody pobranej przez użytkowników niepodłączonych do sieci kanalizacyjnej,
 - stacjach zlewnych, do których przekazane zostały odebrane z terenu gminy nieczystości ciekłe oraz
 - liczbie przeprowadzonych kontroli umów na wywóz nieczystości ciekłych i przedsiębiorców odbierających nieczystości ciekłe z terenu gminy.

Gmina Wilkowice prowadzi wspólną ewidencję nieruchomości wyposażonych w zbiorniki bezodpływowe w celu kontroli częstotliwości opróżniania zbiorników i egzekwowania obowiązku podłączania nieruchomości do sieci kanalizacji sanitarnej oraz w przydomowe oczyszczalnie ścieków w celu kontroli częstotliwości i sposobu pozbywania się komunalnych osadów ściekowych, z podziałem na poszczególne sołectwa w gminie.

1.4.1 Ewidencja zbiorników bezodpływowych oraz ewidencja przydomowych oczyszczalni ścieków.

W toku kontroli okazana została ewidencja nieruchomości posiadających zbiorniki bezodpływowe oraz przydomowe oczyszczalnie ścieków prowadzona przez Referat Ochrony Środowiska Urzędu Gminy Wilkowice, w formie elektronicznej (arkusz kalkulacyjny Excel). Wygenerowana ewidencja w podziale na sołectwa stanowi załącznik nr 4 do protokołu kontroli.

Przedłożona ewidencja zawiera dane o:

- adresie,
- czy w aglomeracji
- liczbie osób
- w co wyposażona nieruchomość zbiornik/oczyszczalnia czy wydany nakaz przyłączenia do kanalizacji
- uwagach
- przeprowadzonych kontrolach nieruchomości (UG czy SG, data kontroli, wyniki, sankcje)
- częstotliwość wywozów nieczystości ciekłych z nieruchomości (dane w którym roku i kwartale)
- zużyciu wody

1.4.2. Ewidencja aktualnych informacji zawartych w art. 3 ust. 5 ustawy u.c.p.g

Gmina Wilkowice wyjaśniła w jaki sposób pozyskuje i gdzie zawarte są wymagane aktualne dane. Zgodnie z wyjaśnieniem (odpowiedź na pytanie nr 6):

Niniejszy protokół kontroli nie może być powielany bez pisemnej zgody kierownika komórki inspekcji, przez którą został sporządzony inaczej niż w całości.

„Ad.1. liczba zbiorników bezodpływowych i przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie gminy - liczba zbiorników i przydomowych oczyszczalni jest weryfikowana na bieżąco.

W przypadku podłączenie danej nieruchomości do kanalizacji, liczba zbiorników automatycznie maleje. Dane dotyczące podłączenia nieruchomości do kanalizacji gmina otrzymuje od mieszkańców, np. w trakcie kontroli gospodarki ściekowej. Dodatkowo mieszkańcy, którzy podłączą nieruchomość do sieci kanalizacji sanitarnej mogą ubiegać się o wykup przez gminę elementów sieci kanalizacji sanitarnej, do pierwszej studzienki na nieruchomości. W tym celu sami zgłaszają fakt podłączenia budynku do kanalizacji i przedstawiają umowę na odprowadzenie ścieków zawartą z AQUA S.A. Dodatkowo gmina otrzymuje na potrzeby sprawozdawczości informacje od AQUA S.A. o liczbie budynków podłączonych do kanalizacji w danym roku, co pozwala na dodatkową weryfikację danych.

Ad.2 liczba nieruchomości od których odebrano nieczystości ciekłe oraz liczba osób zameldowanych pod adresem nieruchomości, na której znajduje się dany zbiornik bezodpływowy lub dana przydomowa oczyszczalnia ścieków - liczba nieruchomości od których odebrano nieczystości ciekłe, aktualizowana jest kwartalnie na podstawie sprawozdań okresowych składanych przez podmioty, świadczące usługi w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych.

Liczba osób zameldowanych na danej nieruchomości spisywana jest na potrzeby sprawozdania na koniec roku z Ewidencji Ludności Urzędu Gminy Wilkowice.

Ad.3 liczba zawartych umów, o których mowa w art. 6 ust. 1, w okresie sprawozdawczym, a także przed okresem sprawozdawczym - liczba zawartych umów aktualizowana jest kwartalnie na podstawie sprawozdań okresowych składanych przez podmioty, świadczące usługi w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych. Zbiorcze zestawienie danych do sprawozdań za rok 2024 stanowi załącznik nr 10.

Ponadto zgodnie z wytycznymi przekazanymi przez Śląski Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska pismo DCIN.7021.60.2024 z dnia 22.03.2024 r załącznik nr 11. :

„Kodeks Cywilny dopuszcza stosowanie umów ustnych. W kwestii wywozu nieczystości nie ma tutaj wyjątku. Prawidłowa gospodarka wodno-ściekowa jest obowiązkiem własnym gminy.

Gmina w sprawozdaniu powinna starać się wykazać też umowy ustne, przy czym

„funkcjonowanie” takiej umowy musi być potwierdzone posiadaniem przez właściciela (lub zarządcę) nieruchomości dowodów uiszczenia opłat za usługi w zakresie odbioru nieczystości ciekłych. Przez takie dowody należy rozumieć faktury i paragony fiskalne, jednak zgodnie z art. 6 ust. 1a ustawy ucpg rada gminy może określić (w drodze uchwały) w zależności od lokalnych warunków, inne sposoby udokumentowania wykonania obowiązków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 3b.”

Ad.4 liczba zbiorników bezodpływowych lub przydomowych oczyszczalni ścieków, których opróżnianie zorganizowała gmina - nie dotyczy, gmina nie zorganizowała opróżniania zbiorników.

Ad5. Częstotliwość zgodna z regulaminem utrzymania czystości i porządku w gminie.

Ad.6 ilość nieczystości ciekłych odebranych z obszaru gminy w podziale na nieczystości ciekłe bytowe oraz przemysłowe - dane dotyczące ilości ścieków odbieranych wozami asenizacyjnymi, aktualizowane są kwartalnie na podstawie sprawozdań okresowych składanych przez podmioty, świadczące usługi w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych. (załącznik nr 10). Dane dotyczące całkowitej ilości ścieków odprowadzanych siecią kanalizacji sanitarnej, otrzymywane są na potrzeby sprawozdania raz do roku, od operatora systemu kanalizacyjnego AQUA S.A. (załącznik nr 12).

Niniejszy protokół kontroli nie może być powielany bez pisemnej zgody kierownika komórki inspekcji, przez którą został sporządzony inaczej niż w całości.

Ad.7 ilość wody pobranej przez użytkowników niepodłączonych do sieci kanalizacyjnej – dane aktualizowane raz do roku na potrzeby sprowadzania i bieżącej kontroli. Dane otrzymywane od przedsiębiorstwa wodociągowego AQUA S.A. oraz Spółek Wodociągowych, działających na terenie Gminy Wilkowice. Dla budynków zaopatrywanych w wodę z własnej studni, ilość wody zostaje wyliczona na podstawie normatywnego wskaźnika zużycia wody i liczby mieszkańców.

Ad.8 stacje zlewne – obsługujące Gminę Wilkowice:

- stacja zlewna - Rybarzowice adres: ul. Nad Brzegiem 11, 43-378 Rybarzowice
- stacja zlewna na Oczyszczalni Ścieków Komorowice, ul. Bestwińska 63, 43 -300 Bielsko - Biała

Ad.9 liczba przeprowadzonych kontroli i wyniki kontroli – dane uzupełniane są na bieżąco do ewidencji.”

1.5. Nadzór i kontrola nad wypełnianiem obowiązków dotyczących utrzymania czystości i porządku przez właścicieli nieruchomości.

W myśl art. 5 ust. 6 wójt gminy sprawuje nadzór nad realizacją obowiązków określonych w art. 5 ust. 1 pkt 1-4. W tym punkty zawierające obowiązki związane z gospodarowaniem nieczystościami ciekłymi to:

2) przyłączenie nieruchomości do istniejącej sieci kanalizacyjnej lub, w przypadku gdy budowa sieci kanalizacyjnej jest technicznie lub ekonomicznie nieuzasadniona, wyposażenie nieruchomości w zbiornik bezodpływowy nieczystości ciekłych lub w przydomową oczyszczalnię ścieków bytowych, spełniające wymagania określone w przepisach odrębnych; przyłączenie nieruchomości do sieci kanalizacyjnej nie jest obowiązkowe, jeżeli nieruchomość jest wyposażona w przydomową oczyszczalnię ścieków spełniającą wymagania określone w przepisach odrębnych;

3a) gromadzenie nieczystości ciekłych w zbiornikach bezodpływowych lub osadnikach w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków;

3b) pozbywanie się zebranych na terenie nieruchomości odpadów komunalnych oraz nieczystości ciekłych w sposób zgodny z przepisami ustawy i przepisami odrębnymi;

Zgodnie z art. 5 ust. 7 w przypadku stwierdzenia niewykonania obowiązku w ww. punkcie 2 (art. 5ust. 1 pkt 2) wójt wydaje decyzję nakazującą wykonanie obowiązku. Wójt Gminy Wilkowice wydał w latach 2022 – 2025 łącznie **243** decyzji nakazujących wykonanie obowiązku podłączenia nieruchomości do sieci kanalizacji sanitarnej.

Według art. 6 ust. 1 u.p.c.g.:

Właściciele nieruchomości, którzy pozbywają się z terenu nieruchomości nieczystości ciekłych, oraz właściciele nieruchomości, którzy nie są obowiązani do ponoszenia opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi na rzecz gminy, wykonując obowiązek określony w art. 5 ust. 1 pkt 3b, są obowiązani do udokumentowania w formie umowy korzystania z usług wykonywanych przez:

1) gminną jednostkę organizacyjną lub przedsiębiorcę posiadającego zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych lub osadników w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków i transportu nieczystości ciekłych lub,

- przez okazanie takich umów i dowodów uiszczenia opłat za te usługi.

Dlatego zgodnie z art. 6 ust. 5a i 5aa:

5a. Wójt, burmistrz lub prezydent miasta kontroluje:

1) posiadanie umów, o których mowa w ust. 1;

3) dowody uiszczenia opłat za usługi, o których mowa w ust. 1, lub inny sposób udokumentowania wykonania obowiązków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 3b.

Niniejszy protokół kontroli nie może być powielany bez pisemnej zgody kierownika komórki inspekcji, przez którą został sporządzony inaczej niż w całości.

5aa. Wójt, burmistrz lub prezydent miasta jest obowiązany prowadzić kontrolę, o której mowa w ust. 5a, co najmniej raz na dwa lata zgodnie z planem kontroli, określającym co najmniej wykaz podmiotów podlegających kontroli w okresie kontrolowanym.

Na podstawie powyższych przepisów Urząd Gminy Wilkowice sporządził plan kontroli właścicieli nieruchomości wyposażonych w zbiorniki bezodpływowe i przydomowe oczyszczalnie ścieków. W czasie kontroli przedłożono „PLAN KONTROLI GOSPODARKI ŚCIEKOWEJ NA NIERUCHOMOŚCIACH LATA 2023 – 2024” (załącznik do protokołu kontroli nr 5). Ww. plan kontroli został dodatkowo opracowany na rok 2024 „PLAN KONTROLI 2024 BYSTRA” i przekazany do Straży Gminnej przy piśmie z dnia 15 kwietnia 2024 r. (załącznik do protokołu kontroli nr 6).

W nawiązaniu do art. 6 ust. 5aa plan kontroli powinien określać co najmniej wykaz podmiotów podlegających kontroli w okresie kontrolowanym. Ww. Plany kontroli sporządzone w formie tabeli zawiera dane: sołectwo, adres nieruchomości (plan na 2023-2024) oraz właściciele adres właściciela i adres budynku (plan na 2024).

Przedłożony „PLAN KONTROLI GOSPODARKI ŚCIEKOWEJ NA NIERUCHOMOŚCIACH LATA 2023 – 2024” zawiera 139 nieruchomości do skontrolowania. Natomiast „PLAN KONTROLI 2024 BYSTRA” zawiera 136 nieruchomości do skontrolowania. Przedłożono również wykaz kontroli wykonanych na podstawie pierwszego planu kontroli.

Zgodnie z wyjaśnieniem Gminy (odpowiedź 7,8,10) wykonano 67 kontroli:

„Liczba kontroli w planie: 139

Wykonanie: 67 kontroli – uwaga kontrole wykonane przez straż gminna, zakończone mandatami lub pouczeniami.

Plan kontroli opracowany był przez JRP (Jednostkę Realizującą Projekt), na podstawie prowadzonej ewidencji i przekazany Straży Gminnej. Kolejny, aktualizowany plan zatwierdzany był na podstawie pisma przekazującego plan kontroli do Straży Gminnej celem realizacji. (załącznik nr 14).

Obecnie po kontroli wykonanej w referacie ochrony środowiska, kierowane są pisma do straży gminnej o ponowną kontrolę, konkretnych nieruchomości.

Plan kontroli jest aktualizowany, z uwagi na podłączenia budynków do kanalizacji. Obecnie gmina planuje wykonać kontrole wszystkich nieruchomości nie podłączonych do kanalizacji do końca 2025 r.”

Zgodnie z informacjami przekazanymi w trakcie kontroli Gmina wykonała 67 kontroli z ww. planu, oprócz tego wysłano 14 wezwań na kontrolę, które pozostały bez odpowiedzi mieszkańców. Natomiast 10 nieruchomości z ww. planu kontroli zostało podłączonych do kanalizacji oraz 11 nieruchomości podczas wizji w terenie okazało się być niezamieszkałymi, będącymi w budowie lub zniszczonymi nienadającymi się do zamieszkania. O większości pozostałych nieskontrolowanych nieruchomości Gmina posiada informacje pozyskane z ankiet uzupełnianych i przesłanych do Gminy przez mieszkańców, przeprowadzanych w celu uzupełnienia ewidencji.

W przypadkach niestawienia się właściciela nieruchomości po wezwaniu na kontrolę, Gmina planuje ponownie wzywać tych właścicieli lub przekazać do skontrolowania przez Straż Gminną.

W związku z powyższym Gmina Wilkowice zrealizowała częściowo powyższy plan kontroli. Nie wykonano zaplanowanej ilości kontroli, zgodnie z PLANEM KONTROLI GOSPODARKI ŚCIEKOWEJ NA NIERUCHOMOŚCIACH LATA 2023 – 2024”

Pierwszy dwuletni cykl kontroli rozpoczął się 9.08.2022 r. oraz zakończył 8.08.2024 r. Gmina Wilkowice nie opracowała planu kontroli na dwuletni cykl kontrolny, czyli od 9.08.2022 r. do 8.08.2024, ale na lata 2023-2024.

W związku z brakiem opracowania planu kontroli na cały dwuletni cykl oraz niewykonaniem wszystkich zaplanowanych kontroli stwierdzono naruszenie art. 6 ust. 5aa ustawy dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu

Niniejszy protokół kontroli nie może być powielany bez pisemnej zgody kierownika komórki inspekcji, przez którą został sporządzony inaczej niż w całości.

strona 10 z 16

protokół kontroli nr BIB 172/2025

czystości i porządku w gminach.

Zgodnie z wyjaśnieniem Wójta Gminy Wilkowice (odpowiedź na pytanie 9):

„Pierwszy dwuletni okres na przeprowadzenie kontroli zgodnie z planem rozpoczął się z dniem wejścia w życie ustawy, czyli 9 sierpnia 2022 r. W okresie tym Gmina realizowała inwestycję pn. „Budowa sieci kanalizacji sanitarnej na terenie Gminy Wilkowice w wyznaczonych obszarach aglomeracji”, która obejmowała ponad 84,6 km sieci kanalizacji sanitarnej i umożliwiła podłączenie do kanalizacji ponad 1600 budynków.

Inwestycja oddawana była do użytkowania etapami od 2018 r. i zakończyła się w 2023 roku.

W związku z powyższym, przez pierwszy okres istnienia obowiązku wykonywania planu kontroli zbiorników, gmina skupiła się przede wszystkim na podłączaniu nieruchomości do kanalizacji i egzekwowaniu tego obowiązku.

*W latach 2022 – 2025 zostało wydanych łącznie **243** decyzji nakazujących wykonanie obowiązku podłączenia nieruchomości do sieci kanalizacji sanitarnej, z czego w roku:*

- 2022 – 87 szt.*
- 2023 - 111 szt.*
- 2024 - 23 szt.*
- 2025 - 22 szt.*

Dodatkowo Straż Gminna przeprowadzała kontrole wywozu nieczystości ciekłych na nieruchomościach.

W latach 2019 – 2023 podjęto działania kontrolne ok. 180 nieruchomości. Część nieruchomości została skontrolowana dwukrotnie, jednak w większości przypadków nie było potrzeby ponownej kontroli z uwagi na podłączenie nieruchomości do kanalizacji.

W większości skontrolowanych nieruchomości stwierdzono nieprawidłowości, w związku z powyższym właściciele zostali ukarani mandatami i pouczeni o obowiązku systematycznego wywozu nieczystości ciekłych. Z uwagi na fakt, że Straż gminna (lub miejska) nie ma ustawowego obowiązku sporządzania protokołu z każdej kontroli gospodarki ściekowej nieruchomości, protokoły nie były sporządzane, natomiast sporządzane notatki, potwierdzające stwierdzone wykroczenie.

W 2024 roku, zmieniono regulamin utrzymania czystości i porządku w gminie, m.in. poprzez zwiększenie częstotliwości wywozu nieczystości ciekłych - 1 raz na 2 miesiące.

Dodatkowo z uwagi na małą liczbę kontroli przeprowadzonych w 2024 roku (24 kontrole) od listopada 2024 r. upoważniono kierownika referatu ochrony środowiska do przeprowadzania ww. kontroli.

Łącznie w 2024 i 2025 roku przeprowadzono 89 kontroli zakończonych protokołem.

Reasumując, gmina wykonywała kontrole zgodnie z planem kontroli. Jednak nie wszystkie nieruchomości udało się skontrolować. Część wezwań pozostawiono bez odpowiedzi, część nieruchomości okazała się opuszczonymi ruinami.

W efekcie powyższych działań liczba zbiorników bezodpływowych w gminie spadła o 28 % od 31.12.2023 r., co kształtuje się następująco:

Liczba zbiorników bezodpływowych w gminie Wilkowice w latach 2023 – 2025 (01.06.2025)		
2023 (31.12.2023)	2024 (31.12.2024)	2025 (01.06.2025)
603 szt.	470 szt.	434 szt.

Niniejszy protokół kontroli nie może być powielany bez pisemnej zgody kierownika komórki inspekcji, przez którą został sporządzony inaczej niż w całości.

1.5.1. Kontrole właścicieli nieruchomości wyposażonych w zbiorniki bezodpływowe i przydomowe oczyszczalnie ścieków.

Kontrole w zakresie gospodarowania nieczystościami ciekłymi na terenie gminy realizowane są przez Straż Gminną oraz Kierownika Referatu Ochrony Środowiska (od listopada 2024 r.)

Czynności kontrolne w zakresie gospodarowania nieczystościami ciekłymi prowadzone były w siedzibie Urzędu Gminy w przypadku kontroli przez Kierownika Referatu Ochrony Środowiska, na podstawie dokumentów dostarczonych przez właścicieli nieruchomości po uprzednim wysłaniu wezwania do kontroli do właścicieli nieruchomości wyposażonych w ZB lub POŚ lub w terenie w przypadku przeprowadzania kontroli przez Straż Gminną.

„Jako procedurę kontroli i wzór kontroli przyjęto Rekomendacji wypracowane przez Grupę Roboczą ds. problemów gospodarki ściekowej Śląskiego Związku Gmin i Powiatów – październik 2023 r. Wzory protokołu były modyfikowane w celu dostosowania do zapisów regulaminu o utrzymaniu czystości i porządku w gminie.”

Z przedstawionych przez gminę ewidencji wybrano 10 skontrolowanych adresów, do przedstawienia dokumentacji dotyczących kontroli wykonanej przez Gminę, w celu sprawdzenia zakresu wykonywanych kontroli. Przedstawione dokumentacje stanowią załącznik nr 7 do protokołu kontroli.

Analiza przedłożonych dokumentacji kontroli wykazała, że w każdej kontroli sprawdzano posiadanie umowy na wywóz nieczystości ciekłych oraz dowodów uiszczenia opłat za wywóz nieczystości ciekłych.

Z przeprowadzonych kontroli przez Straż Gminną spisywane były notatki, następnie informacje o wynikach i nałożonych sankcjach wraz z przedłożonymi dokumentami przekazywano do Urzędu Gminy, tam informacje wprowadzano do ewidencji. Straż Gminna nie sporządzała protokołów kontroli.

Z przeprowadzonych kontroli przez Kierownika Referatu Ochrony Środowiska spisywano protokół kontroli. W przypadku stwierdzonych nieprawidłowości w protokole kontroli zamieszczano o tym uwagę i odpowiednie zalecenie. Następnie kierowano pismo do Straży Gminnej o ponowną kontrolę i ukaranie w przypadku dalszych nieprawidłowości. Kontrole wykonywane przez Kierownika Referatu Ochrony Środowiska były od listopada 2024 r.

Po analizie wybranej dokumentacji (10 wybranych nieruchomości z ewidencji) stwierdzono, że w przypadku negatywnego wyniku kontroli Straż Gminna nakładała pouczenia i mandaty karne, a Urząd Gminy wszczynał odpowiednie działania pokontrolne.

Po analizie wybranej dokumentacji (10 wybranych nieruchomości z ewidencji) stwierdzono, że w przypadku 2 kontroli Straży Gminnej (tj. wykonane w listopadzie 2023) sporządzony był protokół kontroli. W dokumentacjach kontroli wcześniejszych brak jest protokołów kontroli. Dopiero przy kolejnych kontrolach przeprowadzonych w Urzędzie Gminy sporządzony był protokół kontroli (w roku 2025).

W związku z powyższym stwierdzono naruszenie art. 6 ust. 5ab ustawy dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach:

Do kontroli, o której mowa w ust. 5a, stosuje się przepisy art. 379 i art. 380 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2024 r. poz. 54, z późn. zm.).

1.5.2 Działania pokontrolne podejmowane przez gminę w przypadku wyniku negatywnego

Po analizie wybranej dokumentacji (10 wybranych nieruchomości z ewidencji) stwierdzono, że Gmina podejmowała działania pokontrolne na bieżąco:

- wszczęcie postępowania administracyjnego – nakaz przyłączenia do kanalizacji (1 przypadek – zbyt mała częstotliwość wywozów oraz techniczna możliwość przyłączenia do kanalizacji))

Niniejszy protokół kontroli nie może być powielany bez pisemnej zgody kierownika komórki inspekcji, przez którą został sporządzony inaczej niż w całości.

- wszczęcie postępowania administracyjnego – decyzja na wykonanie czynności zmierzających do ograniczenia negatywnego oddziaływania na środowisko i jego zagrożenia (2 przypadki – odprowadzanie ścieków do gruntu)

1.5.3 Organizacja przez gminę opróżniania zbiorników i osadników

Na podstawie art. 6 ust. 6 ustawy u.c.p.g. Gmina jest zobowiązana do zorganizowania opróżniania zbiorników bezodpływowych i osadników w instalacjach POŚ w przypadku właścicieli nieruchomości, którzy nie zawarli umów na wywóz nieczystości. W związku z powyższym Wójt wydaje z urzędu decyzję o obowiązku uiszczenia opłat za opróżnianie zbiorników i osadników w przydomowej oczyszczalni ścieków, wysokości opłat terminu uiszczenia opłat oraz sposobie i terminie udostępnienia zbiornika lub osadnika w celu ich opróżnienia. Ustawa z dnia 7 lipca 2022 r. o zmianie ustawy - Prawo wodne oraz niektórych innych ustaw, zawiera zapis o konieczności dostosowania się Gminy do ww. obowiązku w terminie 12 miesięcy od wejścia w życie ustawy tj. do 9.08.2023 r.

Zgodnie z wyjaśnieniem Wójta Gminy Wilkowice (odpowiedź 13,14):

„W 2024 r. organ prowadził dwa postępowania w sprawie wydania decyzji zobowiązujących właścicieli nieruchomości do uiszczenia opłat za opróżnianie zbiorników bezodpływowych, w celu zorganizowania „wywozu zastępczego”. Oba postępowania umorzono – w 1 przypadku nieruchomość została podłączona do kanalizacji, w drugim przypadku – właściciel zmarł.”

Do 2024 r. Gmina nie podejmowała organizacji opróżniania ze względu na: (odpowiedź 15)

„Dotychczas nie zostały zorganizowane „zastępcze wywozy” z następujących powodów:

1) *Brak zaplecza technicznego i strukturalnego.*

Gmina nie posiada własnych pojazdów asenizacyjnych ani nie dysponuje gminnym przedsiębiorstwem komunalnym. W związku z tym realizacja usług wywozu ścieków wymaga zaangażowania zewnętrznych podmiotów, wyłanianych w trybie przetargowym.

2) *Trudności organizacyjne i formalne.*

Zorganizowanie zastępczego odbioru nieczystości wymaga określenia konkretnego terminu i zapewnienia dostępu do nieruchomości. W praktyce napotyka to na istotne przeszkody – mieszkańcy często nie odbierają wezwań do kontroli, nie reagują na korespondencję urzędową, a nawet jeśli się z nią zapoznają, to odmawiają współpracy. W takich warunkach trudno mówić o skutecznej organizacji zbiorowego odbioru ścieków.

3) *Utrudniony dostęp do posesji*

Z uwagi na ukształtowanie terenu, część nieruchomości na utrudniony dojazd, a w okresie zimowym dojazd wozów asenizacyjnych bywa wręcz niemożliwy, zwłaszcza w rejonie Magurki i Nadmesznej.

4) *W budżecie gminy nie przewidziano środków na organizację zastępczych wywozów.”*

1.6 Kontrola przedsiębiorców odbierających nieczystości ciekłe od mieszkańców.

Zgodnie z art. 7 ust. 1 pkt 2, na prowadzenie przez przedsiębiorców działalności w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych lub osadników w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków i transport nieczystości ciekłych wymagane jest zezwolenie, które na podstawie art. 7 ust. 6 wydaje w drodze decyzji wójt właściwy ze względu na miejsce świadczenia usług. W myśl art. 7 ust. 6b wójt ma obowiązek prowadzenia ewidencji udzielonych i cofniętych zezwoleń na prowadzenie przez przedsiębiorców działalności w ww. zakresie.

W trakcie kontroli przedłożono Wykaz podmiotów świadczących usługi wywozu nieczystości ciekłych ze zbiorników bezodpływowych lub osadu z przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie gminy Wilkowice. Przedłożony wykaz zawiera dane: nazwa firmy, numer pozwolenia, okres obowiązywania pozwolenia, uwagi, NIP, adres, dane kontaktowe.

Wykaz nie zawiera zezwoleń cofniętych. Nie było przypadku cofnięcia zezwolenia.

Niniejszy protokół kontroli nie może być powielany bez pisemnej zgody kierownika komórki inspekcji, przez którą został sporządzony inaczej niż w całości.

Gmina Wilkowice na stronie internetowej (<https://bip.gwwilkowice.finn.pl/bipkod/015/007>) udostępniła wykaz przedsiębiorców posiadających ww. zezwolenia Wójta Gminy Wilkowice zgodnie z wymogiem zawartym w art. 8 ust. 5 u.c.p.g.

Przedsiębiorcy posiadający zezwolenie na terenie Gminy Wilkowice przedkładają Wójtowi Gminy Wilkowice kwartalne sprawozdania na podstawie art. 9o ust.2 u.c.p.g.

Gmina Wilkowice nie prowadziła kontroli podmiotów odbierających nieczystości ciekłe.

Gmina Wilkowice na bieżąco weryfikuje informacje przedstawiane w sprawozdaniach kwartalnych składanych przez podmioty odbierające nieczystości ciekłe z terenu gminy. Zgodnie z wyjaśnieniem Wójta Gminy Wilkowice (odpowiedź 22):

„Tak, każdorazowo sprawozdania kwartale są weryfikowane pod kątem kompletności, rozdziału ścieków na odbierane z obszaru aglomeracji i poza aglomeracją oraz rachunkowo, pod kątem prawidłowych sum ścieków przemysłowych, bytowych.”

1.7 Sprawozdawczość.

Zgodnie art. 3 ust. 6 ustawy u.c.p.g. począwszy od roku 2023 gmina jest zobowiązana do przekazania Wojewódzkiemu Inspektorowi Ochrony Środowiska oraz właściwemu dyrektorowi regionalnego zarządu gospodarki wodnej Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie sprawozdania dotyczącego gospodarowania nieczystościami ciekłymi, nie później niż do końca kwietnia danego roku, za poprzedni rok kalendarzowy.

Kontrolowana Gmina Wilkowice złożyła ww. sprawozdanie do WIOŚ za rok 2023 oraz za rok 2024. Sprawozdania zostały złożone elektronicznie, za rok 2023 w dniu 25.04.2025 r., natomiast za rok 2024 w dniu 9.04.2025 r. tj. terminowo.

Gmina Wilkowice w sprawozdaniu przedstawiła wszystkie wymagane w art. 3 ust. 5 u.c.p.g. dane.

Sprawozdania Gminy za rok 2023 oraz za rok 2024 stanowią załącznik nr 8 do protokołu kontroli.

2. Naruszenia

Lp.	Rodzaj nieprawidłowości	Dowód (dokumentacja audiowizualna, protokół oględzin, wyniki pomiarów, dokumenty zakładu, opinia eksperta itp.)	Punkt pozwolenia lub akt prawny (art., par, ust., pkt) lub inny dokument (zgłoszenie, informacje, itp.)
1.	- Brak planu kontroli na dwuletni okres począwszy od 9.08.2022 r., - Niezrealizowanie zaplanowanych w planach kontroli zbiorników bezodpływowych ilości kontroli	- Ustalenia kontroli	art. 6 ust. 5aa ustawy dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 399).
2.	Brak protokołów kontroli w przypadku części kontroli wykonywanych przez Straż Gminną	- Ustalenia kontroli	art. 6 ust. 5ab ustawy dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 399).

3. Popelnione wykroczenia i zastosowane sankcje

Zgodnie z zapisami art. 9u ust. 1 ustawy dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach - wójt, burmistrz lub prezydent miasta sprawuje kontrolę przestrzegania i stosowania przepisów ustawy.

Niniejszy protokół kontroli nie może być powielany bez pisemnej zgody kierownika komórki inspekcji, przez którą został sporządzony inaczej niż w całości.

strona 14 z 16

protokół kontroli nr BIB 172/2025

Ponadto podczas kontroli poinformowano, że w myśl art. 9z ust. 6 i ust 7 u.u.c.p.g.

- w przypadku gdy wójt, burmistrz lub prezydent miasta nie wykonuje obowiązków, o którym mowa w art. 9u – gmina podlega karze pieniężnej w wysokości od 500 zł do 5000 zł,
- w przypadku gdy wójt, burmistrz lub prezydent miasta nie wykonuje obowiązku, o którym mowa w art. 6 ust. 5a – gmina podlega karze pieniężnej w wysokości od 10 000 zł do 50 000 zł.

4. Inne zagadnienia

W trakcie kontroli udzielono kontrolowanemu informacji i instruktażu w zakresie:

- art. 31 a ustawy z dnia 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska – nie informowanie organu Inspekcji Ochrony Środowiska, w wyznaczonym terminie, o zakresie wykonania zarządzeń pokontrolnych lub informowanie niezgodnie z prawdą zagrożone jest mandatem karnym w wysokości do 500 zł.
Kontrolę przeprowadzono w dniach 3.06.2025 oraz 16.06.2025.

5. Informacje końcowe

Integralną część niniejszego protokołu stanowią następujące załączniki:

1. Pouczenie o prawach i obowiązkach kontrolowanego niepodlegającego wymaganiom ustawy z dnia 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców.
2. Wyjaśnienie Wójta Gminy Wilkowice – odpowiedzi na pytania.
3. Regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Wilkowice.
4. Ewidencja zbiorników bezodpływowych i przydomowych oczyszczalni ścieków.
5. Plan kontroli gospodarki ściekowej na nieruchomościach lata 2023 – 2024 wraz z wykazem wykonanych kontroli
6. Plan kontroli 2024 Bystra.
7. Dokumentacja kontrolna Gminy – załącznik zastrzeżony.
8. Sprawozdanie z gospodarowania nieczystościami ciekłymi za rok 2023 i za rok 2024.

Dane i informacje zastrzeżone: Załącznik nr 7 zawiera dane zastrzeżone.

Osoba uprawniona do reprezentowania kontrolowanego ma prawo wniesć do protokołu kontroli umotywowane zastrzeżenia i uwagi przed jego podpisaniem lub odmówić podpisania protokołu.

W przypadku odmowy podpisania protokołu kontroli może w terminie siedmiu dni przedstawić swoje stanowisko na piśmie Śląskiemu Wojewódzkiemu Inspektorowi Ochrony Środowiska.

Niniejszy protokół sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach.
Wszystkie strony protokołów dwustronnie parafowano.

Jeden egzemplarz protokołu doręczono przedstawicielowi kontrolowanego podmiotu.

Zgodnie z art. 57 ust. 2 ustawy z 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2024 r. poz. 236) dokonano wpisu w książce kontroli pod pozycją: 3/2025.

Miejsce i data podpisania protokołu: Wilkowice, 16.06.2025 r.

Niniejszy protokół kontroli nie może być powielany bez pisemnej zgody kierownika komórki inspekcji, przez którą został sporządzony inaczej niż w całości.

mgr Maciej Mrówka

Podpis i pieczęć uprawnionego
przedstawiciela jednostki
kontrolowanej

GMINA WILKOWICE
z siedzibą
ul. Wyzwolenia 25, 43-365 Wilkowice
tel. 33 499 00 77
REGON 072182309 NIP 9372632468

Martyna Caputa-Wardzala

Inspektor Inspekcji Ochrony Środowiska

Podpis i pieczęć uprawnionego
inspektora

Niniejszy protokół kontroli nie może być powielany bez pisemnej zgody kierownika komórki inspekcji, przez którą został sporządzony inaczej niż w całości.